

POSTANOWIENIE

14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 14 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa M. K., A. K., A. K.1. i W.K.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 18 listopada 2022 r., I ACa 924/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz M. K., A. K., A. K.1. i W. K. po 675 złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 18 listopada 2022 r., zaskarżając ten wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie apelacji powodów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne:

1) Czy w świetle systemu ochrony konsumenta, wynikającego z przepisów dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „dyrektywa 93/13”), w tym

w szczególności z jej art. 6 ust. 1, a także przepisów prawa krajowego, tj. z art. 385¹ § 1 k.c. sąd orzekający, badając umowę zawartą pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem pod kątem abuzywności jej postanowień, a następnie możliwości jej dalszego obowiązywania między stronami po wyeliminowaniu z jej treści postanowień abuzywnych, uprawniony jest do stwierdzenia alternatywnej podstawy prawnej nieważności umowy (bezwzględnej nieważności umowy) wynikającej z wadliwości tych samych postanowień umownych, w przypadku udzielenia pozytywnej odpowiedzi na powyższe, to czy w sytuacji, w której sąd orzekający ustali, że umowa zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem obarczona jest wadami, które prowadzą do jej bezwzględnej nieważności, to czy sąd orzekający uprawniony jest w takiej sytuacji do dokonania wykładni „życzliwej umowie” („*benigna interpretatio*”), tj. do zastosowania wykładni umowy w oparciu m.in. o art. 56, 58 § 3, art. 354 k.c.?

2) Czy w sprawie o ustalenie nieważności umowy kredytu denominowanego w walucie CHF, dla stwierdzenia abuzywności postanowień umownych odsyłających do tabeli kursów banku, tzw. klauzul przeliczeniowych (wypłata kapitału kredytu udzielonego w CHF w walucie PLN, przeliczenie raty kapitałowo-odsetkowej kredytu z CHF na PLN) oraz dalszej możliwości trwania umowy kredytu, znaczenie ma fakt, że (a) powodowie nie wykazali, że bank ustalał kurs CHF w sposób odbiegający od kursu rynkowego, (b) powodowie nie wykazali możliwości ustalania przez bank kursu CHF w sposób dowolny, w oderwaniu od mechanizmów rynkowych, (c) bank stosuje tę samą tabelę kursową do wszystkich transakcji walutowych, w konsekwencji czego ustalany przez bank kurs waluty CHF był kursem rynkowym, a dowolne kształtowanie wysokości kursu waluty CHF przez bank narażałby go na poniesienie rażącej straty?

3) Czy ustalenie, że postanowienie umowy, odsyłające do tabel kursowych hipotetycznie pozostawia bankowi możliwość jednostronnego kształtowania kursu waluty obcej w rozliczeniach z kredytobiorcą, skutkuje uznaniem takiego postanowienia za nieuczciwe, jeśli w toku procesu kredytobiorca nie wykazał, że bank mógł na podstawie przedmiotowych postanowień stosować kurs odbiegający od rynkowego?

4) Czy o walucie kredytu denominowanego w walucie innej niż waluta polska decyduje waluta nominalnie wskazana w treści umowy kredytu czy – inna niż waluta nominalnie wskazana w treści umowy kredytu – waluta, w jakiej zgodnie z umową realizowane są przepływy pieniężne (w jakiej spełniane są świadczenia)?

5) Czy zastosowanie mechanizmu przeliczeń kursowych na gruncie umowy o kredyt denominowany, w której kwota kredytu wyrażona została w walucie obcej, może być utożsamiane z waloryzacją umowną (art. 358¹ § 2 k.c.)?

Ponadto skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z faktu orzeczenia przez Sąd Apelacyjny zaskarżonym wyrokiem także w stosunku do powodów, którzy nie zaskarżyli wyroku Sądu Okręgowego apelacją, pomimo braku podstaw do takiego rozstrzygnięcia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnosili o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne nie czynią zadość tym wymaganiom. Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że wskazywane przez niego zagadnienia były w ostatnim czasie przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Taka konstrukcja skargi, ignorująca aktualne orzecznictwo, które odpowiada na stawiane przez

skarżącego pytania, musi budzić stanowczy sprzeciw. Poza tym skarżący nie wykazał, że dotychczasowy obszerny dorobek orzecznictwa nie jest wystarczający do rozstrzygnięcia sformułowanych zagadnień.

Ponadto, drugie zagadnienie prawne sformułowane przez pozwanego nie ma charakteru uniwersalnego, o czym przekonuje jego szczegółowość i silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym (odniesienie do stron postępowania), co oznacza, że znaczenie tego zagadnienia nie wykracza poza niniejszą sprawę. W istocie skarżący nie dąży do rozstrzygnięcia uniwersalnego problemu prawnego, ale weryfikacji trafności rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji.

Skarga kasacyjna jest natomiast oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (postanowienia SN z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie wynika przede wszystkim, jaki przepis lub przepisy miałyby zostać naruszone przez Sąd Apelacyjny w sposób kwalifikowany. W lakonicznym uzasadnieniu wniosku w tym zakresie w ogóle nie został przywołany jakikolwiek przepis prawa (k. 18 skargi kasacyjnej). Już tylko z tego względu nie sposób uznać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania za uzasadniony.

Ponadto, jak wynika z art. 378 § 2 zd. 1 k.p.c. w granicach zaskarżenia sąd drugiej instancji może z urzędu rozpoznać sprawę także na rzecz współuczestników, którzy wyroku nie zaskarżyli, gdy będące przedmiotem zaskarżenia prawa lub obowiązki są dla nich wspólne. Taka sytuacja zachodzi w

rozpoznanej sprawie. Poddaje to w wątpliwość twierdzenia skarżącego o oczywistej zasadności skargi.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie obciążył pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego.